

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 13P/310/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3811209716
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Kiššová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2012:3811209716.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou JUDr. Evou Kiššovou v právnej veci starostlivosti o maloletého Z. E., nar. XX.XX.XXXX, zast. opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v H., dieťa rodičov: matky E.. R. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. P., C. č. XXX/X, zast. JUDr. Erichom Lojom, advokátom so sídlom Prievidza, Bojnická č. 5, otca O.. S. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ž., S. č. XXX/X, za účasti Z. v H., o zmenu styku, o návrhu otca na zmenu výchovného prostredia, takto

rozhodol:

Návrh matky o zmenu úpravy styku **z a m i e t a .**

Návrh otca dieťaťa o zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti **z a m i e t a .**

odôvodnenie:

Matka dieťaťa návrhom podaným 15.6.2011 navrhla zakázať styk otca s maloletým Z. z dôvodu nemožnosti výkonu rozsudku, ktorým bol styk upravený - rozsudok OS Ž. č. 13C/94/2005 - 454 zo dňa 27.1.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť 9.4.2011, a ktorý upravil styk otca s maloletým každú stredu v čase od 15.00 hod. do 17.00 hod., pričom styk bude realizovaný na ÚPSV a R v H. za prítomnosti pracovníčok úradu po dobu troch mesiacov a súčasne každú sobotu v nepárnom týždni tak, že o 13.00 hod. si vyzdvihne dieťa pred bytom matky a o 18.00 hod. ho matke vráti. Návrh zdôvodnila tým, že dieťa odmieta otca, odmieta vojsť do miestnosti kde je otec aj za prítomnosti pracovníčok úradu. Keď sa snaží otec chlapca dotknúť, alebo sa mu prihovára, jeho odmietanie prerastá až do fyzickej agresie voči otcovi, prejavuje hnev, odpor. Výstup v tomto duchu urobil na chodbe úradu dňa 20.4.2011, dňa 27.4.2011. Ani v nasledujúcom období nebol styk efektívny pre dlhodobý postoj dieťaťa, pričom ona odmieta nútiť dieťa proti jeho vôli. Napriek tomu otec nie je schopný akceptovať vôľu dieťaťa, čím mu ubližuje. Vynucovaný styk nie je v prospech maloletého, teda nespĺňa základnú podmienku zrealizovateľnosti styku s rodičom, ale spôsobuje mu psychickú, citovú a fyzickú ujmu, dieťa prežíva negatívne emócie, ktoré poškodzujú jeho psychiku, preto navrhuje zmeniť rozsudok OS v Ž. v časti úpravy styku tak, že styk súd otcovi zakáže. Matka pripojila k návrhu zo Základnej školy v W. P. z 28.4.2011, z ktorej vyplýva, že dňa 16.3.2011 sa uskutočnilo stretnutie otca s dieťaťom v triede, ktorú maloletý navštevuje. Dieťa bolo požiadané, aby donieslo zošity, žiacku knižku, pretože otec si ich chcel prezrieť. Z. sa niekoľkokrát pýtal, či môže ísť na toaletu, bol nepokojný a málo komunikoval, následne sa do triedy už nevrátil po tom, čo ho triedna učiteľka pustila na toaletu. Následne maloletý uviedol zástupkyňu školy, že bol za ním otec a on sa nechce s ním rozprávať, bol rozrušený. K návrhu priložila matka Vyjadrenie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v H. zo dňa 7.5.2009, z ktorého vyplýva vyjadrenie maloletého, že otec mu robil veci, ktoré sa deťom nerobia. Zo záveru správy E.. E. M., psychológ referátu poradenskopsychologických služieb vyplýva, že maloletý mohol uvádzané skutočnosti prežiť a bolo odporúčané súdnoznalecké dokazovanie z odboru psychológie, psychiatrie a sexuológie.

Súčasne matka dňa 15.6.2011 podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým súd okamžite zakáže styk otca s dieťaťom do skončenia konania vo veci samej. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia zdôvodnila rovnako ako návrh vo veci samej.

Okresný súd v Prievidzi uznesením č. 13P/310/2011 - 18 zo dňa 14.7.2011 návrh matky zamietol s poukazom na to, že matka nepredložila žiadne dôkazy o existencii tak závažných skutočností, ktoré by odôvodňovali zásah do upraveného styku otca s dieťaťom. Nepredložila dôkazy, že od posledného rozhodnutia vo veci úpravy styku otca s maloletým došlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala okamžitý zákaz styku.

Krajský súd v Trenčíne uznesením sp. zn. 17CoP 67/2011 - 29 zo dňa 22.8.2011 uznesenie súdu potvrdil s konštatovaním, že nenastala žiadna okolnosť od vydania rozhodnutia o úprave styku, ktorá by si vyžadovala úpravu mimoriadnym dočasným opatrením.

Matka na pojednávaní dňa 23.2.2012 netrvala na návrhu na zákaz styku otca s dieťaťom, ale žiadala rozhodnúť o zmene styku tak, že otec bude oprávnený stretávať sa s dieťaťom každú druhú sobotu v čase od 13.00 hod. do 15.00 hod. za jej prítomnosti po dobu troch mesiacov /súd o zmene návrhu nerozhodoval vzhľadom na konanie vo veci starostlivosti o maloletého a vzhľadom na to, že na pojednávaní boli prítomní všetci účastníci konania /.

Otec dieťaťa v písomnom vyjadrení k návrhu z 12.12.2011 uviedol, že s návrhom nesúhlasí. Poukázal na stanovisko psychológa zaoberajúceho sa problematikou syndrómu zavrhnutého rodiča. Na túto diagnózu poukázal v znaleckom posudku aj H.. Š. z E. v konaní vedenom na OS v Prievidzi sp. zn. 13P/389/2008, ktorý znalec konštatoval, že odmietanie otca dieťaťom je nepochybne pod vplyvom matky. Aj v predchádzajúcom konaní vedenom na OS v Prievidzi 13P/653/2004 o predbežnej úprave práv a povinností rodičov, kde v rámci vykonaného znaleckého dokazovania znalkyňou H.. C. bolo zistené, že priaznivejšie psychické predpoklady pre plnohodnotnú starostlivosť o dieťa sú vytvorené u otca dieťaťa. Otec prehľadne poukázal na jednotlivé vyjadrenia matky v súdnych konaniach, závery znaleckých posudkov, z ktorých vyplýva jednoznačne manipulovanie dieťaťa matkou proti otcovi a jeho starému otcovi. Vyslovil názor, že uloženie povinnosti rodičom podrobiť sa odbornému poradenstvu v špecializovanom zariadení rozsudkom OS v Prievidzi č. 12P/20/2011 za súčasného zachovania platnosti rozsudku OS v Ž. č. 13C/94/2005 z 9.4.2011 bude možné postupne sledovať účinok výchovného opatrenia, ochotu rodičov podieľať sa na intenzívnej spolupráci so zariadením a ochotu pri obnovovaní vzťahu otca a syna.

V priebehu konania na pojednávaní dňa 23.2.2012 otec podal vzájomný návrh na zverenie dieťaťa do svojej osobnej starostlivosti, ktorý zdôvodnil v písomnom podaní z 18.2.2012. S poukazom na doterajšie prebiehajúce súdne konania a správanie matky toto hodnotí ako zanedbávanie rodičovských povinností, matka zlyhala vo výchove syna, svojim konaním dlhodobo škodí zdravému psychickému vývoju syna a odopiera mu právo mať druhého rodiča. Svojím konaním cielene u syna rozvíja Syndróm zavrhnutého rodiča. Navrhuje preto prešetriť a posúdiť konanie matky najmä jej výchovný vplyv na dieťa so zameraním na Syndróm zavrhnutého rodiča.

Kolízny opatrovník navrhol návrh matky na zmenu styku zamietnuť, rovnako zamietnuť návrh otca na zverenie do osobnej starostlivosti, ktorý návrh je podaný predčasne a tým by stratilo význam aj výchovné opatrenie, ktoré je zamerané na styk s dieťaťom.

Z. v H. poukázala na to, že dieťa má nárok na zachovanie vzťahu k oboj rodičom, nie je možné vyhovieť zákazu styku alebo zmene styku otca s dieťaťom, návrh otca je podaný predčasne. Je potrebné najskôr vytvoriť pozitívny vzťah otca k dieťaťu a navzájom.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, spisom OS v Ž. sp. zn. 13C/94/2009, spisom OS v Prievidzi sp. zn. 15P/14/2012, 13P/262/2011, 13P/331/2008, písomnými vyjadreniami rodičov, správou ZŠ v W. P.L. z 8.12.2011, správou Poradne pre rodinu v kríze F. Ž. z 7.2.2012, rozsudkom OS v Prievidzi sp.zn. 2T/44/2010 zo dňa 29.7.2010, na základe čoho mal zistený tento skutkový stav:

Rozsudkom OS v Ž. sp. zn. 13C/94/2005 - 261 zo dňa 4.12.2008 súd rozviedol manželstvo rodičov maloletého Z. a dieťa zveril do osobnej starostlivosti matke. Súd vychádzal pritom z vykonaných znaleckých posudkov, výsluchu účastníkov a zistil, že u matky sú dané všetky predpoklady pre riadnu výchovu a starostlivosť o maloletého. Rozsudkom OS v Ž. sp. zn. 13C/94/2005 - 454 zo dňa 27.1.2011 súd určil otcovi dieťaťa vyživovaciu povinnosť v sume 100,00 eur počnúc právoplatnosťou rozsudku o rozvode manželstva a ďalej upravil styk otca s dieťaťom tak, že otec je oprávnený stretávať sa so synom každú stredu od 15.00 hod. do 17.00 hod., ktorý styk bude realizovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v H. za prítomnosti pracovníčok úradu po dobu troch mesiacov a súčasne každú sobotu v nepárnom týždni od 13.00 hod. do 18.00 hod.. Matke bola uložená povinnosť dieťa na styk pripraviť a styk s dieťaťom umožniť. Pri úprave styku vychádzal súd z rozsudku OS v Prievidzi č. 13P/389/2008 - 238 zo dňa 5.5.2010 v spojitosti s rozsudkom KS v Trenčíne č. 4Co 68/2010 zo dňa 28.10.2010.

Zo spisu OS v Prievidzi č. 13P/389/2008 vyplýva, že rozsudkom zo dňa 5.5.2010 súd zmenil styk otca s dieťaťom tak, že otec bol oprávnený stretávať sa s maloletým každú stredu v párnom týždni v čase od 15.00 hod. do 17.00 hodiny, pričom styk bude realizovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v H. za prítomnosti pracovníčok úradu, a to po dobu jedného mesiaca po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku. V ďalšom období bol styk upravený na každú sobotu v nepárnom týždni v čase od 13.00 hod. do 18.00 hodiny. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 24.11.2010. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že nebolo v konaní preukázané, že otec dieťaťa sa dopustil zločinu sexuálneho zneužívania maloletého, neboli zistené žiadne dôvody na zákaz styku otca s dieťaťom. Je v záujme dieťaťa, aby styk s otcom prebehol v upravenom rozsahu, pričom pri styku musí dôjsť k obnoveniu vzťahu maloletého k otcovi. Jeho terajší odmietavý postoj k otcovi je nepochybne pod vplyvom matky. Matka si musí byť vedomá, že je povinná vplývať na dieťa tak, aby sa mohlo stretávať s otcom.

Rozsudkom OS v Prievidzi sp. zn. 12P/20/2011 zo dňa 5.9.2011 súd uložil maloletému a rodičom maloletého povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v špecializovanom zariadení v zmysle § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 3.10.2011. V spise sa nachádza vyjadrenie matky z 9.11.2011, z ktorého vyplýva, že dlhodobou využíva bezplatné služby zariadenia Poradne pre rodinu v kríze F. v Ž., pracovníkov považuje za kompetentných, profesionálne zdatných, ústretových a má k nim maximálnu dôveru, je pripravená využívať so synom práve služby tohto zariadenia a teda aj odborné poradenstvo podľa uvedeného rozsudku. V spise je ďalej písomné vyjadrenie otca z 19.12.2011, z ktorého vyplývajú obavy, že matka bude mariť výchovné opatrenie svojím jednostranným rozhodnutím, že poradenstvo bude prebiehať v W., následne zmenila vopred dohodnutý

termín spoločného stretnutia a podobne. Z písomného podania otca z 5.1.2012 vyplýva, že naplánované stretnutie v Ž. 5.1.2012 sa neuskutočnilo z dôvodu, že matka bola chorá, následne napriek uzavretej dohode mala k dohodnutým podmienkam výhrady, následne zariadenie ukončilo spoluprácu s nimi s tým, že si majú vyhľadať iné špecializované zariadenia. Poukázal na to, že matka systematicky odmieta spoluprácu, účelovo naťahuje čas a mení podmienky, ktoré sama určí a označí ako jediné možné.

Zo spisu 14Em/1/2011 vyplýva, že na návrh otca dieťaťa sa vedie konanie o výkon rozhodnutia o úprave styku otca s maloletým dieťaťom, v ktorom konaní bola uložená matke pokuta 60,00 eur v zmysle § 273 ods. 1 O.s.p.. Návrh matky na zastavenie výkonu rozhodnutia bol zamietnutý uznesením OS v Prievidzi č. 14Em/1/2011 - 129 zo dňa 24. jún 2011, uznesenie súdu bolo potvrdené uznesením KS v Trenčín č. 3CoE 141/2011 - 29 zo dňa 5.12.2011 s poukazom na účel vykonávacieho konania a povinnosť účastníkov konania riadne si plniť povinnosti vyplývajúce z rozhodnutia súdu.

Zo spisu 15Em/8/2011 vyplýva, že otec dieťaťa podal návrh na súdny výkon rozhodnutia, a to rozsudku OS v Prievidzi 12P/20/2011 - 57 zo dňa 5.9.2011, v ktorom sa domáhal splnenia povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu. Súd návrh otca zamietol uznesením sp. zn. 15Em/8/2011 - 8 zo dňa 30.11.2011 z dôvodu, že otec dieťaťa nie je osobou oprávnenou z exekučného titulu a výrok súdneho rozhodnutia je neurčitý. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 28.12.2011.

Zo správy Poradne pre rodinu v kríze F. v Ž. vyplýva, že na vopred dohodnutom stretnutí 15.12.2011 uzavreli s rodičmi Dohodu o spolupráci, ktorá mala slúžiť ako podklad pre ďalšiu vzájomnú prácu za rešpektovania stanovísk oboch rodičov. Následne prebehlo prvé asistované stretnutie otca a maloletého, kde maloletý sa správal odmietavo, nechcel si čokoľvek zobrať od otca, matka spolupracovala a snažila sa dieťa k interakcii s otcom motivovať. Následne k ďalším naplánovaným stretnutiam nedošlo z dôvodov na strane matky, resp. dieťaťa. Na písomnú dohodu reagovala matka nečakane tak, že namietala časté stretnutia, ktoré sú pre dieťa náročné a pre ňu finančne zaťažujúce, pričom tieto okolnosti si predtým zúčastnení vyjasnili. Zo strany matky došlo k vyjadreniu nedôvery voči konaniu pracovníkov poradne, preto ako zariadenie ukončili poradenstvo a od uzavretej dohody odstúpili. Poradňa odporučila rodičom pre výkon rozhodnutia vyhľadať zariadenie bližšie k miestu trvalého bydliska maloletého, vyhľadať individuálne psychologické poradenstvo, resp. psychoterapiu a maloletému vyhľadať individuálne psychologické poradenstvo, resp. psychoterapiu a zväžiť hlbšiu diagnostiku aktuálnej situácie v rodine /syndróm zavrhnutého rodiča/.

V priebehu konania matka trvala na zmene rozsudku o úprave styku otca s dieťaťom na každú nepárnu sobotu v mesiaci v čase od 13.00 hod. do 15.00 hod. za jej prítomnosti po dobu troch mesiacov. Nesúhlasila s návrhom otca na zverenie dieťaťa do jeho osobnej starostlivosti, nie sú na to zákonné dôvody.

Otec navrhoval návrh matky zamietnuť a trval na rozhodnutí, aby syn bol zverený do jeho osobnej starostlivosti. Poukázal na možné stretávanie sa so synom za spolupráce s miestnym farárom v W. P., možnosť výletov do prírody. Očakáva konštruktívny prístup zo strany matky, na druhej strane aj pri stretnutí so synom akceptuje vôľu dieťaťa. Aktuálny stav zapríčinila matka svojim zlým výchovným pôsobením na syna a svojim zlým psychickým nastavením. Poukázal na predchádzajúce znalecké posudky vykonané v iných konaniach, ktoré konštatovali u neho lepšie psychické predpoklady na výchovu u dieťaťa.

Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Vychádzajúc zo skutkových zistení v predmetnej veci a citovaného ustanovenia zákona súd po vykonanom dokazovaní považoval návrhy matky na zmenu styku otca s dieťaťom a otca na zverenie syna do jeho osobnej starostlivosti za nedôvodné, a preto ich zamietol. Rozhodnutie súdu o poslednej úprave styku otca s dieťaťom nadobudlo právoplatnosť 9.4.2011, pričom v tomto konaní sa vychádzalo z rozhodnutia súdu vo veci 13P/389/2008 zo dňa 5.5.2010. Už v týchto konaniach súdy po vykonaní viacerých znaleckých dokazovaní jednoznačne konštatovali, že vzájomný vzťah otca a dieťaťa je výrazne narušený, dieťa odmieta kontakt s otcom a je potrebné nanovo budovať a obnoviť pozitívny citovaný vzťah medzi nimi. Styk, ktorý prebehol od poslednej súdnej úpravy je naďalej problematický, dieťa nechce otca, neprijíma od neho ani hovorené slovo, darčeky a akúkoľvek snahu otca o kontakt odmieta. Súd v inom konaní 15P/14/2012 uložil rodičom povinnosť podrobiť sa rodinnej terapii v špecializovanom zariadení za účelom obnovy vzťahu otca a dieťaťa a následne aj za účelom realizácie upraveného styku. Podľa názoru súdu vychádzajúc z tvrdení účastníkov konania, listinných dôkazov, množstva súdnych konaní, ktoré medzi účastníkmi prebehli, je naďalej potrebné konštatovať, že obaja rodičia súdom upravený styk bez odbornej pomoci nemôžu zrealizovať, pretože tak dieťa ako aj rodičia potrebujú dlhodobé odborné vedenie. Tak ako súd konštatoval aj v rozsudku sp. zn. 15P/14/2012 zo dňa 22.3.2012 /v oboch veciach súd rozhodoval súčasne/ momentálny stav je mimoriadne nepriaznivý a nebezpečný pre duševný vývin dieťaťa, keď otec sa podľa súdnej úpravy dôvodne domáha realizácie styku, dieťa vytrvalo otca odmieta, pričom jediné možné riešenie situácie spočíva len v tom, že obaja rodičia urýchlene pristúpia zodpovedne k nariadenému poradenstvu. Matka nemôže dnes hodnotiť situáciu len z pohľadu aktuálneho postoja dieťaťa, ktoré otca nechce, pretože nepochybne takýto stav vytvorila aj ona svojim správaním a pravdou vždy zostáva, že otec má v živote syna nezastupiteľné mieste pre budúcu mužskú identifikáciu. Styk otca s dieťaťom je vždy v záujme oboch zúčastnených. Právo na plnohodnotný súkromný život a v rámci neho právo na nadväzovanie rodinných väzieb s najbližšími príbuznými patrí medzi základné osobnostné práva, ktoré si zaslúžia najvyššiu ochranu ak ide o maloleté dieťa. Preto matka musí pochopiť, že cesta prostredníctvom zákazu styku alebo jeho minimalizovania nie je možná. Je zrejmé, že odborné psychologické vedenie potrebujú obaja rodičia aj individuálne. Takýto záver nakoniec rodičom i dieťaťu vyslovila i Poradňa pre rodinu v kríze F. v Ž.. Intenzita styku otca podľa poslednej úpravy každý druhý týždeň na čas 5 hodín je i naďalej primeraná, pričom súd poukazuje i na rozumný postoj otca, ktorý vidiac odmietavý postoj syna za každú cenu netrvá proti jeho vôli na stretnutí. V zmysle uvedeného preto súd návrh matky na zmenu úpravy styku zamietol.

Rovnako za nedôvodný považoval súd návrh otca na zverenie syna do svojej výchovy a opatery. Aktuálne má dieťa výrazne negatívny postoj k otcovi, ktorý sa naďalej znásobuje každým spoločným stretnutím. Je pravdou, že zo znaleckých posudkov z predchádzajúceho obdobia bol otec hodnotený pozitívne ako osoba, ktorá má dobré predpoklady na výchovu syna. Znalecké posudky však boli podkladom pre rozhodnutie v doterajších konaniach, závery posudkov nemožno prenášať do aktuálneho konania a rozhodovania. Je potrebné, aby si otec najskôr opäť vybudoval pozitívny vzťah k dieťaťu, aby ho dieťa prijímalo a rešpektovalo, pričom nie je vylúčené, aby v budúcnosti podal takýto návrh znovu. Z vykonaného dokazovania nie je taktiež zrejmé, že by matka zanedbávala starostlivosť a výchovu dieťaťa, alebo že by bola pre dieťa nevhodným životným príkladom. Vzťah dieťaťa a matky je citovo silný, matka sa o dieťa stará dlhodobo, dieťa je zvyknuté na doterajšie prostredie, preto súd nevidel žiadne dôvody na zmenu aktuálnej úpravy výchovného prostredia. Za neefektívne považoval súd i otcom navrhované znalecké dokazovanie zamerané i na vyšetrenie matky /vid' syndróm zavrhnutého rodiča/ a na posúdenie jej spôsobilosti vychovávať dieťa. V predmetnej veci musia rodičia najskôr znormalizovať svoje vzťahy, musí sa obnoviť vzťah otca a dieťaťa a až následne je možné posudzovať, či otec má lepšie osobnostné predpoklady pre zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, cestou tunaj. súdu na Krajský súd v Trenčíne, písomne, trojmo.

Podľa § 205 ods.1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (42 ods.3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie, alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.